

## Làm đường bằng túi đất



*Khả năng chịu tải của bao tải đất phụ thuộc rất lớn vào cường độ chịu kéo của bao và vật liệu đưa vào bao*

SỐ 104

25/08/2013



## BẢN TIN PHÓ BIỂN KIẾN THỨC

### Chịu trách nhiệm xuất bản

- TS Phan Tùng Mậu  
Phó Chủ tịch Liên hiệp các  
Hội Khoa học & Kỹ thuật  
Việt Nam

### Ban Cố vấn chuyên môn

- TS Phạm Văn Tân

### Ban biên tập

- Nguyễn Minh Quang  
- Tống Văn Đỉnh

### Thư ký biên tập

- Trần Quang Nam  
- Phạm Thị Bích Hồng  
- Trần Mạnh Hùng

### Trình bày

- Quý Linh  
- Duy Anh

Bản tin xuất bản định kỳ 2  
số/tháng. Mọi thông tin  
phản hồi về nội dung xin liên hệ  
Ban Thông tin và  
Phổ biến kiến thức:  
Địa chỉ: 53 Nguyễn Du, Hà Nội  
Điện thoại: (04) 3.9439821  
Fax: (04) 3.8227593  
Email: thongtin@vusta.vn.

## TRONG SỐ NÀY

### TIN TỨC - SỰ KIỆN

Chung tay xây dựng  
nông thôn mới  
tại Thái Bình .3

### KHOA HỌC THƯỜNG THỨC

Nước uống chứa  
lithium giúp giảm  
tỷ lệ tự tử .4



### NÔNG - LÂM - NGƯ NGHIỆP

Các phương pháp  
làm khô ngô  
truyền thống .11



### SỨC KHỎE

Vì khuẩn C.botulinum  
có thể gây tử vong .16

### GIA ĐÌNH - XÃ HỘI

Hỏi, đáp thắc mắc về  
vấn đề xã hội .20

## CHUNG TAY XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI THÁI BÌNH



Hưởng ứng phong trào "Toàn dân chung sức xây dựng nông thôn mới" trên cả nước, vừa qua tại UBND xã Bách Thuận, huyện Vũ Thư, tỉnh Thái Bình, đại diện ban lãnh đạo Maritime Bank đã trao tặng 50 triệu đồng cho chính quyền xã nhằm góp phần xây dựng nông thôn mới trên địa bàn xã này. Chia sẻ tại buổi trao quà từ thiện, ông Lại Quang Dũng, Giám đốc Maritime Bank Thái Bình cho biết: "Phần quà tuy không lớn nhưng chứa đựng sự quan tâm, đồng lòng của CBNV Maritime Bank góp phần giúp bà con xã Bách Thuận sớm được đi trên con đường liên thôn rộng rãi, hoàn thành kế hoạch xây dựng nông thôn mới trên địa bàn xã nhà".

QA

## ĐÃ CÓ 35 XÃ ĐẠT ĐỦ 19 TIÊU CHÍ NÔNG THÔN MỚI

Theo Ban Chỉ đạo T.U Chương trình Mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới, tính đến hết tháng 6 đã có 35 xã đạt 19 tiêu chí (chiếm 0,4% tổng số xã tham gia chương trình). 276 xã



đạt 15 - 18 tiêu chí (chiếm tỷ lệ 3,2%); 1.071 xã đạt 10 - 14 tiêu chí (18,2%); 3.982 xã đạt 5 - 9 tiêu chí (47%). Riêng số xã đạt dưới 5 tiêu chí là 2.523 xã (chiếm tỷ lệ 29,6%). Với kết quả như trên thì mục tiêu đến năm 2015 có 20% số xã đạt chuẩn nông thôn mới là rất khó đạt được (nếu không tăng nguồn lực và tập trung chỉ đạo các xã điểm).

HỮU THÔNG

## TRIỂN LÃM CÔNG NGHIỆP VÀ CHẾ TẠO ĐIỆN TỬ



Từ 4 - 6/9 tại Cung văn hóa Việt Xô, 91 Trần Hưng Đạo, Hà Nội sẽ diễn ra triển lãm các ngành công nghiệp và chế tạo điện tử Việt Nam Manufacturing Expo 2013. Triển lãm là cơ hội giúp các doanh nghiệp nâng cao hiệu quả sản xuất và độ chính xác cao hơn với chi phí thấp hơn, quy trình xử lý nhanh hơn. Bà Đào Thu Vịnh, Phó Giám đốc Sở Công Thương Hà Nội cho biết, Sở cũng giao cho Trung tâm Xúc tiến thương mại Hà Nội phối hợp với Công ty Reed Tradex tổ chức "Triển lãm sản phẩm công nghiệp hỗ trợ Việt Nam 2013" vào thời gian này để tạo cơ hội tốt cho 30 nhà sản xuất phụ tùng tiêu biểu tại Hà Nội nâng cao kỹ năng quản lý của mình, học hỏi bí quyết chế tạo máy móc và mua bán thiết bị nhằm nâng cao chất lượng sản phẩm.

## Khoa học lý thú

Một nghiên cứu tại Nhật Bản cho biết, nước uống có chứa nhiều lithium tự nhiên có thể làm giảm số vụ tự tử.

TS Takeshi Terao và đồng nghiệp tại Đại học Oita đã xét nghiệm hàm lượng lithium trong nước và so sánh với tỷ lệ tự tử tại 18 cộng đồng dân cư thuộc tỉnh Oita, phía Nam Nhật Bản. Kết quả cho thấy, hàm lượng lithium tự nhiên trong nước ở những khu vực này là từ 0,8 - 59 micrограм/lít. Điều thú vị là ở chỗ, hàm lượng lithium càng cao thì số vụ tự tử càng thấp.

Lithium là chất tồn tại tự nhiên trên khắp thế giới. Trong y học, nó được dùng để điều trị một số dạng bệnh tâm thần, ví dụ như chứng hưng - trầm cảm. Lithium làm tăng số lượng các chất truyền dẫn thần kinh như serotonin, có tác dụng ổn định cảm trạng thái hưng phấn và trầm cảm của người bệnh. Tuy nhiên, cơ chế tác động cụ thể như thế nào thì vẫn là điều mà hiện nay, giới khoa học chưa nắm rõ.

Lithium cũng gây ra một số tác dụng không mong

# Nước uống chứa lithium giúp giảm tỷ lệ tự tử



Tỷ lệ tự tử ở nơi có nguồn nước chứa nhiều lithium thấp hơn các nơi khác

muốn đổi với cơ thể. Một số biểu hiện khá nhẹ: Chẳng hạn như người dùng lithium sẽ hay cảm thấy khát. Nhưng cũng có vấn đề tương đối nghiêm trọng, ví dụ như tăng cân, tiểu đường, suy giảm chức năng thận. Mặc dù chưa nghiên cứu về những hậu quả ở người thường xuyên uống nước chứa lithium, song theo TS Terao, nó có thể chỉ ở mức nhẹ, do hàm lượng lithium trong nước thấp hơn nhiều so với liều sử dụng trong y học.

Một số nhà nghiên cứu tỏ ra rất hứng thú với phát hiện của các nhà khoa học Nhật Bản. GS Allan Young, Đại học British Columbia cho biết, trước đây, người ta đã từng nghe nói đến những nguồn nước thiên nhiên có tác dụng chữa bệnh của người Hy Lạp cổ đại. Và khi sử dụng các biện pháp xét nghiệm hiện đại, nhiều nguồn trong số này chứa hàm lượng lithium khá cao.

Công trình của TS Terao là nghiên cứu thứ hai trên thế giới xem xét mối liên hệ giữa hàm lượng lithium trong nước và tỷ lệ tự tử. Nghiên cứu đầu tiên được tiến hành tại Texas (Mỹ) đã bộc lộ nhiều điểm sai sót. Hiện tại TS Terao đang tiếp tục nghiên cứu để loại trừ những yếu tố khác có thể ảnh hưởng đến tình trạng tự tử tại những vùng có nguồn nước chứa nhiều lithium. Ông hy vọng đó sẽ là những kết quả khả quan, bởi lẽ, tự tử đang ngày càng trở thành một vấn đề xã hội nhức nhối trên thế giới.

**HƯƠNG TIỀN**  
(Theo Discovery)

## Thể dục tốt cho bệnh nhân thay tim nhân tạo

Nghiên cứu của TS Tomasz Mikulski thuộc Trung tâm Nghiên cứu Y tế ở Warsaw (Ba Lan) cho thấy, sức khoẻ của



các bệnh nhân thay tim nhân tạo được cải thiện nhờ luyện tập. Các bài tập aerobic trong 6 tuần, sử dụng xe đạp tại chỗ có gắn đồng hồ đo vòng xoay của pedal và các thông số khác đã giúp cải thiện năng lực thể chất của các bệnh nhân phẫu thuật thay tim nhân tạo. Trong vòng 2 tháng sau phẫu thuật, 60 bệnh nhân ở tuổi 56 được chia ngẫu nhiên thành hai nhóm: Một nhóm tập aerobic 3 lần/tuần với xe đạp có đồng hồ đo và nhóm không tham gia tập luyện. Nhóm thực hành luyện tập đã cho thấy sự cải thiện rõ rệt trong cả việc kéo dài thời gian luyện tập và tăng sức nặng các bài tập. Các chỉ số tim mạch, huyết áp và mức nguy cơ đột quỵ, cũng như một số chỉ dấu chuyển hóa - chẳng hạn như lipoprotein mật độ thấp, dạng cholesterol có hại - cũng đều cho kết quả khả quan hơn ở nhóm luyện tập.

AN KHUÊ (Theo UPI)

## Nước hoa hồng có thực sự cần thiết?

Toner (hay nước hoa hồng) là một mỹ phẩm được rất nhiều phụ nữ sử dụng để làm sạch và săn chắc da mặt, thu nhỏ lỗ chân lông. Nhưng theo Jeffrey Dover, chuyên



gia da liễu Đại học Y khoa Yale (Mỹ), hiện nay các loại sữa rửa mặt đều có chất lượng cao nên sự có mặt của toner trở nên không cần thiết. Đơn giản chỉ cần sữa rửa mặt và nước là có một làn da sạch sẽ. Cảm giác da căng và săn chắc sau khi dùng toner có thể chỉ là dấu hiệu của sự khô da. Còn nếu muốn thu nhỏ lỗ chân lông, bạn hoàn toàn có thể lựa chọn những sản phẩm dưỡng ẩm cao cấp có tính năng này, thay vì sử dụng toner. Chỉ những người có da quá nhờn, nhiều trứng cá hoặc những người trang điểm quá dày mới thực sự cần dùng toner. Trong trường hợp này, nên chọn các sản phẩm không chứa cồn, vì chúng vừa đảm bảo các tác dụng như mong muốn, vừa không lấy đi các loại dầu cần thiết cho da.

HƯƠNG TIỀN (Theo Eurekalert)

## Ngũ cốc sữa giúp hồi phục cơ thể sau tập luyện

Một bát ngũ cốc ăn liền trộn sữa cũng có tác dụng như nước hydrat-carbon chuyên dùng trong thể thao, giúp cho cơ bắp hồi phục sau các bài tập. Nghiên cứu của nhà sinh lý học thể thao Lynne Kammer, thuộc Đại học Texas (Hoa Kỳ) cho rằng, đối với các vận động viên nghiệp dư hay những người thực hiện chế độ luyện tập ở mức độ vừa phải để giảm cân, thì một bát ngũ cốc ăn liền trộn sữa thậm chí còn tốt hơn những loại đồ uống thể thao đắt tiền. Kammer khẳng định: "Sữa là nguồn thực phẩm dễ tiêu hóa và có hàm lượng protein cao, có thể thúc đẩy quá trình tổng hợp protein, giúp cơ thể thích nghi và hồi phục sau tập luyện".



AN KHUÊ (Theo UPI)



# Chống sét tại gia



Cột chống sét được lắp tại một số ngôi nhà

Sau khi xảy ra một vụ sét đánh chết người, nhiều bạn đọc bày tỏ thắc mắc về việc tự lắp đặt thiết bị chống sét.

Nhà nào cũng cần trang bị hệ thống chống sét

TS Nguyễn Xuân Anh, Phó Viện trưởng Viện Vật lý Địa cầu, Viện Hàn lâm KH&CN Việt Nam cho biết, hệ thống chống sét gồm ba bộ phận thu sét, dây xuống (dây thoát sét), cọc tiếp đất và kim thu sét. Kim thu sét thường được làm bằng kim loại như đồng, thép có độ dài từ 0,5 - 1,5m. Số lượng kim thu sét tùy thuộc vào kích thước ngôi nhà (tối thiểu phải có 2 dây, đối với các ngôi nhà to cần có nhiều dây xuống hơn). Bộ phận dây thoát sét được nối với bộ phận tiếp địa. Bộ phận tiếp địa là các thanh kim loại dài khoảng 2,5 - 3m chôn

và kích thước công trình. Thông thường, bộ phận thu sét gồm 3 - 5 kim thu sét được gắn trên nóc nhà và nối với nhau.

Đối với ngôi nhà làm bằng vật liệu dễ cháy thì người ta làm kim thu sét cách ly với vật liệu này. Người ta hàn hệ thống kim thu sét với các dây kim loại đi xuống mặt đất gọi là bộ phận dây thoát sét. Số lượng dây thoát sét tùy thuộc vào kích thước ngôi nhà (tối thiểu phải có 2 dây, đối với các ngôi nhà to cần có nhiều dây xuống hơn). Bộ phận dây thoát sét được nối với bộ phận tiếp địa. Bộ phận tiếp địa là các thanh kim loại dài khoảng 2,5 - 3m chôn



sâu xuống đất ở vị trí cách sàn nhà ra phía ngoài 1 - 2m. Người ta thường đào rãnh sâu 0,5m và nối các đầu cọc tiếp đất với nhau. Vật liệu được sử dụng là thép mạ kẽm có khả năng chống ăn mòn cao và có giá thành thấp so với đồng.

Người dân hoàn toàn có thể tự làm thiết bị chống sét. Tuy nhiên, TS Xuân Anh cũng khuyên, đối với những công trình lớn tốt nhất là nên nhờ chuyên gia tư vấn hoặc thuê lắp đặt.

### Đồ điện, điện tử cũng cần chống sét

Các chuyên gia cũng khuyên cáo, bên cạnh việc chống sét đánh trực tiếp vào tòa nhà, người tiêu dùng còn phải trang bị các thiết bị chống sét đánh thứ cấp (sét đánh lan truyền hoặc cảm ứng). Thực tế, khi sét đánh, luồng sét sẽ đánh lan truyền hoặc cảm ứng vào hệ thống điện nhà, truyền hình cáp, cáp tín hiệu Internet... gây hư hại máy tính, đồ điện gia dụng, nguồn điện... Những gia đình có sử dụng các loại đồ điện gia dụng, điện thoại cố định... đều phải nghĩ đến giải pháp này. Cách tốt nhất là sử dụng các thiết bị chống sét lan truyền qua đường dây điện như các hộp cắt, lọc sét... Khi sét đánh, thiết bị này sẽ cắt luồng sét, không để xảy ra hiện tượng quá áp (điện áp tăng cao). Hiện nay, các thiết bị cắt lọc sét khá đa dạng từ vài chục đến vài ngàn USD.

### Cần phải am hiểu về sét

Một trong những nguyên nhân dẫn đến việc sét đánh gây chết người với số lượng lớn (trường hợp sét đánh ở Nghệ An ngày 16/5 là điển hình) là do thiếu hiểu biết về sét cũng như cách phòng chống sét. Thông thường, khi có giông sét, điều cần kỹ tuyệt đối là không được đứng thành nhóm, không nên đứng ở chỗ có nước, không nên mang theo các vật có chứa kim



Kim thu sét

loại... Viện Vật lý Địa cầu khuyên cáo, khi mùa giông đến, mỗi người cần có kế hoạch phòng chống sét. Khi có giông cần để ý đến các dấu hiệu như mây đen, khí lạnh, gió... và nhanh chóng tìm nơi an toàn.

Khi trời sắp xảy ra giông, tốt nhất là nên về nhà. Chỗ an toàn để tránh sét là các tòa nhà có lắp đặt cột thu lôi. Khi ở trong nhà, nên đứng xa cửa sổ, cửa ra vào, các đồ dùng điện; tránh các chỗ ẩm ướt như buồng tắm, bể nước, vòi nước; không nên dùng điện thoại trừ trường hợp cần thiết; rút phích cắm các thiết bị điện và ăng ten; tránh ở gần các dây điện thoại và dây điện (cách ít nhất 1m).

SƠN HÀ

## Sản phẩm mới - Kỹ thuật mới

Đó là công nghệ Do-nou do nhóm nghiên cứu trường Đại học Công nghệ Giao thông vận tải phối hợp với Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) vừa ứng dụng trên 200m đường giao thông nội đồng ở xã Tân Ước (Thanh Oai, Hà Nội).

Trước khi ứng dụng công nghệ Do-nou, 200m đường này được người dân Tân Ước đắp theo phương thức truyền thống nên nền rất yếu, dễ sụt lún, lầy lội vào trời mưa. Với công nghệ Do-nou, nhóm nghiên cứu đã dùng những bao tải dứa có chứa vật liệu thô như đất, cát, đá dăm, phế liệu xây dựng... để khắc phục tình trạng trên. GS Kimura Mokoto, trường Đại học Kyoto cùng các thành viên của nhóm nghiên cứu xuống thực địa và hướng dẫn người dân cách đóng đất, đá vào bao tải, kỹ thuật đảm sao cho đạt được độ ma sát cao nhất.

GS Kimura Mokoto phân tích: "Khả năng chịu tải của bao tải đất phụ thuộc rất lớn vào cường độ chịu kéo của bao và vật liệu đưa vào bao. Khi sử dụng bao tải đất đúng quy cách, khả năng chịu tải của nền tăng tới 10% so với kết cấu bê tông, tuổi thọ bao có thể đạt trên 50 năm".

Việc ứng dụng công nghệ này không đòi hỏi các thiết bị thi công hạng nặng, tận dụng được lao động địa phương và nguồn vật liệu tại chỗ. Do đó, chi phí cho xây dựng chỉ bằng 30 - 50% so với công nghệ xây dựng thông thường và thân thiện môi trường. Công nghệ túi đất đã ứng dụng có hiệu quả ở một số nước như Kenya, Philipin, Papua New Guinea, Tanzania, Uganda...

Ông Nguyễn Đức Toàn, Chủ tịch UBND xã Tân Ước cho biết: "Khi làm xong 100m đường trên, chúng tôi tiến hành cho

# Làm đường bằng túi đất



Làm đường bằng bao tải đất

xe bán tải chạy thử thì thấy không còn bị sụt lún như ban đầu. Chúng tôi muốn áp dụng công nghệ trên diện rộng để cải thiện đường giao thông nội đồng địa phương".

Trong quy hoạch nông thôn mới, phần lớn đường giao thông đều được nhựa hóa và bê tông hóa đòi hỏi kinh phí rất lớn mà không phải địa phương nào cũng đủ điều kiện. Khảo sát nông thôn Việt Nam cho thấy, còn trên 70% các tuyến đường chưa được cứng hóa, chủ yếu vẫn là đường đất, nền hiện tượng sinh lầy cục bộ, thất thoát vật liệu bê mặt do lún nền đất trong mùa mưa thường xuyên xảy ra. Trong điều kiện đó, ứng dụng công nghệ túi đất trong xây dựng, duy tu sửa chữa cục bộ và gia cường nền đường giao thông nông thôn là cần thiết.

Áp dụng công nghệ Do-nou tuy mới được triển khai ở Việt Nam, nhưng lại rất quen thuộc bởi từ lâu nhân dân ta đã biết sử dụng các bao tải cát để đắp đê, ngăn đậu, phòng chống ngập úng. Việc áp dụng công nghệ này để cải thiện hệ thống giao thông không chỉ tận dụng được nhân công, vật liệu, giá thành rẻ mà nó còn rất đơn giản, thân thiện, phù hợp với điều kiện nông thôn.

THANH TRÀ

## Có đúng thế không?

**T**hực ra, đại não của vẹt không phát triển như đại não của con người, không có đủ những điều kiện để biết nói. Những câu phát âm đơn giản của chúng chỉ là một kiểu bắt chước vô thức, phải do con người dạy mới hình thành được. Các loài vẹt và yến có thể "nói" được là nhờ chúng có cái lưỡi nhỏ,

## Vẹt biết nói

nhọn, lại mềm và dày thịt, nên cũng có dây thanh đới giúp phát âm. Tuy nhiên, không giống như con người, loài vẹt không có nhận thức về quy luật ngôn ngữ. Khi người ta thường xuyên lặp vài âm tiết nào đó để gây ảnh hưởng với chúng, lâu ngày chúng sẽ bắt chước theo phản xạ nói vô điều kiện. Sau này, mỗi khi gặp



người, do bị kích thích mà sinh ra phản ứng, chúng nhắc lại mấy âm tiết đơn giản đã học được, đây gọi là phản xạ có điều kiện.

**KHUÊ ĐỨC (dịch)**

## Vì sao thời gian trôi nhanh khi chúng ta vui?

**C**húng ta thường cảm thấy thời gian trôi mau hơn khi tâm trạng con người đang hưng phấn, vui vẻ và ngược lại, những lúc chúng ta u sầu, buồn chán, thời gian như kéo dài lê thê. Các nhà khoa học đã chụp ảnh não và phát hiện những hình thái hoạt động khác nhau, phụ thuộc vào mức độ tập trung cho công việc. Nếu chúng ta cứ tập trung chú ý vào việc, thời gian sẽ trôi đi như thế nào - thói quen chúng ta vẫn làm khi buồn rầu - não sẽ kích hoạt một dạng hoạt động khiến ta tưởng như chiếc kim đồng hồ tích tắc chậm hơn. Các hình ảnh chụp được cho thấy một mạng lưới các vùng có nếp nhăn trên vỏ não hoạt động mạnh hơn khi con người tập trung sự chú ý vào thời gian.

Theo các nhà nghiên cứu, nếu não

bên quan tâm tới nhiều vấn đề khác nhau, nó sẽ phải dàn trải nguồn lực ít ỏi của mình và sự chú ý dành cho thời gian cũng trở nên hạn chế hơn. Vì thế, những giờ phút qua đi mà chúng ta gần như không nhận thấy và cảm giác như nó trôi nhanh hơn. Nếu não không bị kích thích theo cách này, nó sẽ tập trung toàn bộ tinh lực vào việc theo dõi diễn tiến của thời gian, khiến ta cảm thấy như thời gian trôi qua vô cùng chậm chạp. Tuy nhiên, có thể đó mới chính là sự nhận thức chính xác về thời gian.

Nghiên cứu cho thấy, nhiều vùng trên não cùng tham gia ước lượng thời gian, nhưng chúng giống nhau ở chỗ là đều đóng vai trò quan trọng trong việc kiểm soát chuyển động và chuẩn bị cho những hoạt động mới của cơ thể.

**AN KHUÊ (Tổng hợp)**



# Điều hòa oxy cho tôm

Vào thời điểm chiều tối, đêm, gần sáng khi hàm lượng oxy thấp nhất trong ngày hay vào những thời điểm nắng nóng hoặc mưa kéo dài, bà con cần chú ý bố trí hệ thống quạt nước và thời gian chạy quạt nước thích hợp để đảm bảo nhu cầu oxy cho tôm nuôi.

## 1. Vị trí đặt quạt nước

Quạt nước đặt cách bờ 1,5m; khoảng cách giữa 2 cánh quạt nước từ 60 - 80cm, lắp so le nhau; tùy theo hình dạng ao mà bố trí cánh quạt nước nhằm tạo được dòng chảy tốt nhất và cung cấp đầy đủ nhu cầu oxy cho tôm nuôi.

## 2. Số lượng quạt nước

- Đối với ao nuôi tôm thẻ chân trắng:

Ao nuôi diện tích 2.000 - 3.000m<sup>2</sup>, mật độ 30 - 60 con/m<sup>2</sup> cần 4 dàn cánh quạt (10 cánh quạt/dàn) + 1 dàn quạt lông nhím.

Ao nuôi diện tích 2.000 - 3.000m<sup>2</sup>, mật độ 60 - 100 con/m<sup>2</sup> cần 4 dàn cánh quạt (10 cánh quạt/dàn) + 2 dàn quạt lông nhím.

Ao nuôi diện tích 4.000 - 5.000m<sup>2</sup>, mật độ 30 - 60 con/m<sup>2</sup> cần 6 dàn cánh

quạt (10 cánh quạt/dàn) + 2 dàn quạt lông nhím.

Ao nuôi diện tích 4.000 - 5.000m<sup>2</sup>, mật độ 60 - 100 con/m<sup>2</sup> cần 6 dàn cánh quạt (10 cánh quạt/dàn) + 3 - 4 dàn quạt lông nhím.

- Đối với ao nuôi tôm sú:

Ao nuôi diện tích 2.000m<sup>2</sup>, mật độ 15 - 20 con/m<sup>2</sup> cần 20 - 25 cánh quạt + tốc độ vòng quay 100 - 120 vòng/phút.

Ao nuôi diện tích 2.000m<sup>2</sup>, mật độ 20 - 25 con/m<sup>2</sup> cần 25 - 30 cánh quạt + tốc độ vòng quay 100 - 120 vòng/phút.

Ao nuôi diện tích 5.000m<sup>2</sup>, mật độ 15 - 20 con/m<sup>2</sup> cần 50 - 60 cánh quạt + tốc độ vòng quay 100 - 120 vòng/phút.

Ao nuôi diện tích 5.000m<sup>2</sup>, mật độ 20 - 25 con/m<sup>2</sup> cần 60 - 80 cánh quạt + tốc độ vòng quay 100 - 120 vòng/phút.

## 3. Quản lý môi trường ao nuôi

Hằng ngày kiểm tra các yếu tố môi trường như oxy hòa tan; độ kiềm; độ pH. Nếu pH thấp: Gây tảo và giữ màu nước thích hợp đảm bảo độ trong đạt từ 30 - 40cm. Trong quá trình nuôi, nếu pH < 7,5 cần bón vôi ( $\text{CaCO}_3$ , Dolomite) với



Ảnh minh họa

liều 10 - 20kg/1.000m<sup>3</sup> nước. Nếu pH cao: Sử dụng mật đường 3kg/1.000m<sup>3</sup> kết hợp với sử dụng vi sinh hoặc axit acetic 3 lít/1.000m<sup>3</sup> nước.

Khi độ kiềm thấp: Dùng Dolomite 15 - 20kg/1.000m<sup>3</sup> vào ban đêm cho đến khi đạt yêu cầu.

Khi độ kiềm cao: Dùng EDTA 2 - 32kg/1.000m<sup>3</sup> nước vào ban đêm.

Khi tảo phát triển mạnh, màu nước thay đổi, pH dao động trong ngày > 0,5 có thể xử lý bằng cách thay 30% lượng nước trong ao; hòa tan 2 - 3kg đường cát/1.000m<sup>3</sup> nước, tạt vào lúc 9 - 10h sáng.

Định kỳ sử dụng chế phẩm sinh học làm sạch môi trường, bổ sung vitamin, khoáng chất tăng cường sức khoẻ và đề kháng cho tôm, đặc biệt khi thời tiết và môi trường thay đổi.

NĂM ANH



# Các phương pháp làm khô ngô truyền thống

**Ngô hạt không có vỏ trấu, nếu điều kiện bảo quản không tốt (ngô chưa chín già, phơi chưa thật khô, dụng cụ chứa đựng không kín...) ngoài chim, chuột, mốc, mọt có thể phá hỏng hoàn toàn cả kho ngô trong vòng vài tháng. Vì vậy, việc làm khô hạt ngô đến độ ẩm cần thiết (12 - 13%) để có thể bảo quản an toàn, hạn chế mức độ hư hỏng là rất cần thiết và quan trọng.**

## Phơi ngô

Phơi ngô là cách truyền thống đơn giản, dễ áp dụng, nhu cầu đầu tư cơ bản thấp. Có thể phơi ngô trên sân hoặc dàn phơi. Phơi cả bắp cho đến khi đạt độ khô cần thiết cho quá trình bảo quản. Trước khi phơi bắp ngô phải được bóc bỏ hết lá bẹ và râu ngô. Có thể sử dụng lá bẹ để bó nhiều bắp thành túm treo phơi và bảo quản nguyên bắp. Chiều dày lớp bắp (hoặc hạt) phơi khoảng 5 - 10cm. Thường mỗi giờ đảo đều lớp ngô phơi. Phơi ngô thật khô, kiểm tra bằng cách cắn hay đập thấy hạt vỡ vụn thành các mảnh sắc cạnh, sàng sảy sạch tạp chất và loại bỏ hạt non, hạt lép.

## Phơi bằng sân phơi

Sân phơi có thể là sân bê tông, sân gạch, sân xi măng. Yêu cầu sân phải sạch sẽ, thoát nước tốt. Nếu là sân đất thì lót cát, bạt, tấm nhựa màu vàng càng tốt. Tuy phơi bằng sân có thuận tiện nhưng lại phụ thuộc vào thời tiết. Nếu sản lượng ngô lớn thì đòi hỏi diện tích sân phơi cũng phải lớn.



## Phơi bằng dàn phơi, sào phơi

Sử dụng dàn phơi làm tăng được diện tích sân phơi, dễ dàng thu gom ngô hàng ngày hoặc khi mưa dông bất thường. Thuận lợi nhất là dàn phơi có lắp bánh xe. Dàn phơi có thể làm bằng tre, gỗ hoặc sắt thép. Mỗi dàn có 5 - 7 tầng. Các tầng có thể điều chỉnh độ nghiêng theo hướng ánh nắng mặt trời. Mỗi tầng đặt nhiều khay phơi (như nong, nia hoặc sàng kim loại).

## Hong gió

Vào thời điểm thu hoạch rộ, không đủ sân phơi, nên áp dụng biện pháp hong gió nhằm bảo quản ngô tạm thời khi thời tiết không thuận lợi. Nếu địa phương có khí hậu hanh khô, có thể sử dụng biện pháp hong gió để làm khô và bảo quản ngô bắp dài ngày. Tuy nhiên, hong gió khó tránh được chim, chuột, sâu mọt phá hại và lây nhiễm nấm mốc. Kho hong gió thường làm cao 2,5 - 3,5m, rộng 1m và chiều dài tùy theo lượng ngô bắp. Khung kho được làm bằng tre, gỗ, bê tông hoặc kim loại có mái che mưa. Thành kho phải thoáng cho gió lùa qua, chỉ cần ngô bắp không rơi lọt. Thành kho thường được làm bằng phân tre nứa đan mắt cáo, lưới kim loại 25 x 25mm hoặc ghép gỗ thưa có khe hở.

Bố trí hong gió ở nơi cao ráo, thoáng gió, bê mặt kho vuông góc với hướng gió chính của địa phương, sàn kho cách mặt đất trên 60cm.

**HÀ ANH**

# Mở rộng nuôi cá chim vây vàng

Ở Việt Nam, cá chim vây vàng vẫn còn là đối tượng nuôi khá mới mẻ. Những thành công về sản xuất giống và nuôi thương phẩm trong thời gian qua đang mở ra nhiều triển vọng bổ sung loài cá chim vây vàng vào danh sách các loài cá biển nuôi ở Việt Nam.

Cá chim vây vàng (*Trachinotus bloochii*) là loài cá biển có giá trị kinh tế cao, được nuôi và tiêu thụ ở nhiều nơi trên thế giới, đặc biệt là Nhật Bản, Đài Loan, Hồng Kông, Trung Quốc, Mỹ, Singapore... Cá chim vây vàng ưa hoạt động, dễ nuôi, tốc độ sinh trưởng khá nhanh, có thể nuôi với mật độ cao trong ao hoặc lồng ở cả các thủy vực nước lợ và nước mặn. Trước đây, cá chim vây vàng giống để nuôi thương phẩm ở Việt Nam đều phải nhập khẩu từ Trung Quốc hoặc Đài Loan. Tuy nhiên, nguồn cung từ nước ngoài không ổn định, thiếu chủ động và cá giống khó thích nghi với môi trường nuôi mới nên tỷ lệ sống đạt thấp, khiến giá thành nuôi cao. Sau khi PGS.TS Lại Văn Hùng, Khoa Nuôi trồng



thủy sản, Trường Đại học Nha Trang, thực hiện đề tài nghiên cứu, sản xuất nhân tạo giống cá chim vây vàng, chuyển giao cho người nuôi, đến nay, giống cá chim vây vàng đã được nhân rộng nuôi thương phẩm cung ứng sản phẩm ra thị trường nhiều tỉnh thành như Khánh Hòa, Ninh Thuận, Phú Yên, Bình Thuận, Bạc Liêu, Cà Mau, Nghệ An, Nam Định, Quảng Ninh... Theo đánh giá của các chuyên gia, cá chim vây vàng có thể góp phần thay thế cho nhiều loài thủy sản nuôi có hệ số rủi ro cao hiện nay.

Từ giữa năm 2012, nhiều hộ nuôi ở các tỉnh ven biển ĐBSCL đã thực hiện thí điểm mô hình nuôi cá chim vây vàng theo hình thức công nghiệp và bước đầu được đánh giá là một mô hình hay nên nhân rộng. Nuôi cá chim vây vàng có thuận lợi so với các

loài cá khác là cá có sức đề kháng khoẻ, tỷ lệ sống rất cao, trên 95%, dễ nuôi và không có nhiều bệnh tật. Thịt cá chim vây vàng có vị ngọt, cung cấp nhiều chất béo và omega-3.

Với giá cá giống trung bình từ 4.500 - 6.000/con, sau 10 - 12 tháng nuôi, trọng lượng cá đạt khoảng 0,8 - 1,0kg, đủ điều kiện xuất bán ra thị trường với mức giá trung bình 120.000 - 170.000đ/kg, đảm bảo người nuôi có lãi. Hiện có 2 hình thức nuôi cá chim vây vàng cho hiệu quả cao là nuôi lồng, bè trên biển và nuôi trong ao đất với nguồn nước dẫn trực tiếp từ biển vào. Độ sâu nước thích hợp cho cá sống là 5 - 6m, nhiệt độ thích hợp từ 28 - 30°C.

Hiện nay, mô hình nuôi cá chim vây vàng đã được triển khai ở nhiều địa phương trong cả nước, đáp ứng nhu cầu tiêu thụ trong nước và có thể xuất khẩu. Tuy nhiên, rút kinh nghiệm từ những loài thủy sản chạy theo phong trào nuôi ô ạt trước đây, các cơ quan chức năng cần hướng dẫn bà con kỹ thuật nuôi cũng như quy hoạch và quản lý chặt chẽ, tạo điều kiện ổn định cho sản phẩm.

**NGUYỄN VĂN**



# Xử lý dứa ra hoa theo ý muốn

Hiện nay, trên thị trường có nhiều giống dứa trong đó được ưa chuộng là giống Cayen. Có hai sản phẩm dùng để xử lý dứa ra quả trái vụ, đó là đất đèn dạng khô hay dung dịch và thuốc dấm hoa quả Trung Quốc pha loãng nhão vào nõn (đỉnh sinh trưởng) dứa.

Thông thường dùng đất đèn đập thành viên nhỏ bằng hạt đậu xanh, buổi sáng sớm (6 - 8 giờ) hay chiều mát (17 - 19 giờ), thả viên đất đèn đã chuẩn bị sẵn vào đốt dứa, dùng gáo nhô tưới 10 - 20ml nước vào, đất đèn phản ứng hoá học với nước sinh ra dung dịch Etylen kích thích pha phát triển ra hoa, đậu quả cho dứa.

Hoặc dùng chất Ethrel có trong thuốc dấm hoa quả Trung Quốc khi pha loãng với nước sẽ sinh ra dung dịch Etylen kích thích pha phát triển ra hoa, đậu quả cho dứa. Cách dùng với liều lượng như sau, dùng 4 lọ thuốc (5ml/lọ) + 0,2kg đậm urê hoà vào 12 lít nước sạch, nhỏ vào nõn dứa 10ml dung dịch thuốc đã pha vào buổi sáng 6 - 7 giờ hoặc 17 - 19 giờ chiều, áp dụng với những cây dứa sinh trưởng tốt, có 35 - 40 lá hoạt động. Sau khi xử lý 35 - 40 ngày sẽ đạt 90 - 95% số cây ra hoa.

Chú ý, trong thời gian xử lý (từ lúc trước thời điểm nhổ thuốc 30 ngày đến trước khi thấy hoa xuất hiện) không được tưới ẩm, bón phân để làm tăng hiệu quả xử lý.

Có thể tham khảo lịch xử lý dứa, thời gian ra hoa và thu quả dự kiến theo ý muốn như bảng trên.

Đối với giống dứa Cayen, tốt nhất xử lý vào tháng 9, tháng 10, cây ra hoa, quả

Tháng xử lý	Tháng ra hoa	Tháng thu quả
1-2	3-4	6-7
3-4	5-6	8-9
5-6	7-8	11-12
7-8	8-9	12-1
9-10	11	3-4
11-12	12	5-6

từ tháng 11 năm trước, cho thu quả vào tháng 3, tháng 4 năm sau, đây là thời gian có nhiệt độ thấp và mát, rất thích hợp cho quả dứa phát triển, không bị rám vỏ quả do gấp nắng ráo như dứa chính vụ, trọng lượng quả đạt trung bình 1,2 - 1,5kg. Giá bán trong thời điểm này là thời gian giáp vụ rau nên được giá khoảng 2.000 - 3.000đ/kg, thị trường tiêu thụ nội địa ở các thành phố, thị xã, khu công nghiệp rất lớn, mang lại hiệu quả kinh tế cao.

Để dứa trái vụ năng suất cao, chất lượng tốt cần tưới đủ ẩm, bón đủ phân từ khi cây có hoa đến trước lúc thu hoạch 10 - 15 ngày.

Sử dụng sản phẩm Vườn sinh thái phun cho dứa 10 ngay/lần cho năng suất tăng 20 - 30%, chất lượng dứa cũng được cải thiện đáng kể.

HÀ AN

# Sản xuất cà phê chè bền vững theo tiêu chuẩn 4C và Utz

Thực hiện chương trình sản xuất cà phê bền vững trên cây cà phê chè tại 2 xã Xuân Trường và Trạm Hành (TP Đà Lạt) và xã Đạ K'Nàng (huyện Đam Rông), Công ty TNHH Hồ Phượng đã xây dựng hệ thống và lựa chọn những nông dân tiêu biểu cam kết thực hiện sản xuất cà phê chè theo tiêu chuẩn 4C (nguyên tắc chung cho cộng đồng cà phê), Utz (nhẫn cho canh tác bền vững).

Chương trình sản xuất cà phê bền vững trên cây cà phê chè thu hút 480 hộ nông dân tham gia. Các hộ nông dân tham gia được công ty hỗ trợ về kỹ thuật canh tác, tài liệu kỹ thuật, lấy mẫu đất, nước phân tích và được công ty thu mua sản phẩm với giá cao hơn thị trường 100đ/kg. Bên cạnh đó, cuối năm nông dân còn được trả thưởng theo chương trình hàng niêm chì của công ty. Ngoài ra, những người dân tham gia có nhu cầu thì được làm thẻ ATM để tiện cho việc giao dịch giữa người dân với Công ty.

Hằng năm, Công ty đều



Nông dân tham gia tập huấn sản xuất cà phê bền vững

phối hợp với đơn vị chức năng để tổ chức các lớp tập huấn cho nông dân về "Cách thực hiện chương trình bền vững" trong sản xuất cà phê tại 2 địa phương trên cho nông dân thực hiện đúng, đảm bảo sản phẩm chất lượng và cây cà phê phát triển bền vững, năng suất cao; tập huấn cho nông dân về các loại sâu bệnh hại cây cà phê và cách sử dụng thuốc bảo vệ thực vật (BVTV); cách sử dụng quần áo bảo hộ và dụng cụ khi dùng thuốc BVTV; sơ cấp cứu người bị ngộ độc thuốc BVTV hoặc tiếp xúc với thuốc BVTV không đúng cách; cách sử dụng và bảo quản phân bón; xây dựng kho chứa đúng cách; nước tưới và sử dụng nước tưới tiết kiệm đảm bảo yêu cầu của cây

trồng; thu hoạch; phúc lợi cho người lao động... Phổ biến thông tin chương trình hàng niêm chì và trả thưởng cho người dân... Công ty xây dựng mạng lưới gồm cán bộ kỹ thuật của công ty và lựa chọn những nông dân xuất sắc, nhiệt tình để tham gia trong tổ tư vấn và giám sát kỹ thuật sản xuất cà phê theo 4C, Utz trên địa bàn các xã thực hiện chương trình.

Qua 2 năm triển khai, tại 2 xã Xuân Trường và Trạm Hành đã xây dựng được vùng sản xuất cà phê chè với diện tích gần 200ha và xã Đạ K'Nàng với diện tích 350ha. Chương trình đã từng bước nâng cao nhận thức và kiến thức sản xuất cho người dân, được nông dân tham gia hưởng ứng chương trình một cách tự nguyện, đảm bảo sản xuất theo đúng quy trình. Đây là những tín hiệu vui cho cà phê Việt Nam nói chung và cà phê Lâm Đồng nói riêng trong việc nâng cao chất lượng sản phẩm và giá trị xuất khẩu, từ đó nâng cao thu nhập cho nông dân sản xuất cà phê một cách ổn định.

HOÀI NAM



## Cùng rút kinh nghiệm

**H**ai anh em cháu T. - Q. (Lạng Sơn) thường hay chơi đùa với nhau. Cháu T. mới 3 tuổi, còn cháu Q. lên 6. Một hôm trời mưa, hai anh em chơi đi xe trên hiên nhà. Cháu T. chưa lái được xe nhưng thấy anh đi xe nên cũng đòi trèo lên xe ngồi còn anh đẩy. Trong lúc đùa, cháu Q. ẩn nhanh còn cháu T. không biết lái nên bị lao xe từ trên hiên nhà xuống sân. Cháu T. khóc toáng lên mặt mũi xâu xát

## Gãy tay vì "bay" khỏi hiên nhà

và cẳng tay trái bị biến dạng. Bố cháu cho cháu đến nhà thầy lang đắp lá. Một thời gian sau, cháu đỡ đau, tay có thể cử động được nhưng vẫn lệch như lúc ngã. Gia đình cho cháu đi chụp phim, xác định cháu bị can lẹch xương, cần mổ để xếp lại xương.

**Lời bàn:** Khi trẻ nhỏ chơi đùa nên có sự giám sát của người lớn. Khi không may xảy ra tai nạn, trẻ có biến dạng chi bất thường cần nghĩ đến gãy

xương chi. Lúc đó, phải bắt động ngay cho trẻ, sau đó đưa trẻ đến cơ sở y tế để chụp phim giúp chẩn đoán bệnh chính xác. Đối với gãy xương không di lệch hay di lệch rất ít thì có thể bó lá giúp nhanh liền xương. Đối với gãy xương có di lệch nhiều cần phải bó bột để nắn chỉnh, tránh biến chứng tổn thương mạch máu thần kinh.

**BS NGUYỄN VŨ**

## Vá màng não do gạch rơi vào đầu

**A**nh Nguyễn Ngọc T. (24 tuổi ở Nam Định) thường cùng người làng đi làm phu hồ ở một số tỉnh lân cận. Một lần, khi mọi người đang chuyền gạch lên tầng trên thì anh T. mải nói chuyện với một người cùng thôn ở ngay phía dưới. Không may người ở phía trên bắt hụt viên gạch làm viên gạch rơi xuống trúng đầu anh T. Do không tránh kịp và không đội mũ bảo hộ nên đầu anh bị chảy máu nhiều. Y tế công trường đã băng bó và khâu cầm máu cho T. Mấy ngày sau, anh T. vẫn thấy đau đầu, người ngây ngây sốt, đến ngày thứ 5 thì xuất hiện co giật. Lúc này anh mới được đưa đến bệnh viện. Sau khi chụp phim, các bác sĩ chẩn đoán anh bị vết thương sọ não,



yêu cầu phải mổ để làm sạch vết thương, vá màng não.

**Lời bàn:** Khi làm việc trong công trường nên sử dụng các phương tiện bảo hộ lao động tối thiểu như mũ cứng, ủng và găng tay. Không đứng dưới khu vực băng chuyền hay những nơi đang vận chuyển vật liệu. Khi không may bị thương cần đến trạm y tế cơ sở để được kiểm tra vết thương, nhất là vết thương vùng đầu, mặt. Nhiều vết thương vùng

đầu có thể nhỏ nhưng do lực tác động lớn làm vỡ xương sọ, xương sọ vỡ gây rách màng não, tổn thương tổ chức não bên trong nếu không được xử trí kịp thời sẽ gây viêm màng não, áp xe não, động kinh... thậm chí chết người.

**BS NGUYỄN VŨ**

# Vi khuẩn C.botulinum có thể gây tử vong

Liên tiếp các thông tin về sữa công thức dành cho trẻ bị nhiễm khuẩn đã khiến rất nhiều người tiêu dùng lo lắng và sợ hãi. Theo các chuyên gia, độc tố của vi khuẩn C.botulinum diễn biến nhanh và có thể gây tử vong. Vậy vi khuẩn C.botulinum là gì, tác hại của nó như thế nào?

TS Lâm Quốc Hùng, Trưởng Phòng Giám sát ngộ độc thực phẩm, Cục An toàn Thực phẩm (Bộ Y tế) cho biết, thẻ bệnh chính do vi khuẩn trên gây ra là: Thể ngộ độc do độc tố C.botulinum đã có trong thức ăn (ngộ độc tiên phát); thể ngộ độc do ăn phải bào tử hoặc vi khuẩn C. botulinum và sinh độc tố thứ phát ở đường ruột (ngộ độc thứ phát).

Theo TS Lâm Quốc Hùng, bệnh do vi khuẩn C.botulinum lưu hành trên toàn cầu. Bệnh có nhiều thể, nhưng thể ngộ độc thực phẩm do độc tố C.botulinum thường gặp nhất. Nguy cơ xảy ra bệnh C.botulinum ở nhiều quốc gia trên thế giới, kể cả các quốc gia phát triển. Vi khuẩn C.botulinum có khả năng sống sót cao, nha bào của chúng tồn tại trong đất, phân, bùn, trên động vật, hải sản, đồ hộp... nhiều tháng; có thể sống trong đồ hộp đã mở, thịt, cá hun khói... nhiều tuần.

Trong điều kiện bảo quản lạnh và có môi trường kiềm thì vi khuẩn có thể sinh ra nhiều độc tố. Vì khuẩn bị diệt ở 60°C trong 30 phút và bởi các hóa chất khử trùng thông dụng, để khử độc tố cần dun sôi 100°C ít nhất 15 phút, để diệt nha bào cần dun ở 100°C ít nhất 1 giờ, hoặc hơi nước nóng ở áp lực cao hay sấy khô trên 160°C ít nhất 30 phút.

Mỗi người đều có thể bị bệnh do C.botulinum, tuy nhiên trẻ em dưới 1 tuổi có tỷ lệ



Xét nghiệm vi khuẩn trong phòng thí nghiệm

mắc cao hơn do sức đề kháng, miễn dịch thấp hơn và mẫn cảm với độc tố của C.botulinum. Những người hay dùng đồ hộp, thực phẩm xông khói, thực phẩm lên men yếm khí, người làm nghề giết mổ, người lao động hay tiếp xúc với phân người và động vật cũng có nguy cơ mắc vi khuẩn cao.

Theo các chuyên gia về thực phẩm, bệnh khởi phát đột ngột với biểu hiện buồn nôn, đau bụng, tiêu chảy nhẹ hoặc nhiều lần; khô miệng, ăn uống kém, mệt mỏi toàn thân. Toàn phát có triệu chứng nhìn mờ, nhìn đôi, giãn đồng tử, liệt mồm gây khó nuốt, khó nói, khó thở, táo bón, chướng bụng; không sốt, không có hội chứng màng não; người bệnh tĩnh táo. Nếu nhiễm độc nặng có thể tử vong do liệt cơ hô hấp.

Hiện không có vắcxin dự phòng bệnh C.botulinum. Vì vậy, để phòng bệnh, Cục An toàn Thực phẩm yêu cầu các cơ quan chức năng cần phát hiện sớm các sản phẩm ô nhiễm C.botulinum để cảnh báo cho cộng đồng và thu hồi, tiêu hủy và xử lý sản phẩm triệt để. Các cơ sở y tế và người dân khi phát hiện có ca bệnh, chùm ca bệnh nghi ngờ do C.botulinum cần được cấp cứu, điều trị kịp thời để hạn chế bệnh chuyển sang nặng hoặc tử vong.

THÙY GIANG

# Răng khôn mọc lệch cần phải nhổ

**Hỏi:** Em năm nay 22 tuổi, hiện nay em đang mọc một chiếc răng khôn ở hàm dưới, bên phải. nhưng nó lại mọc lệch, mọc vuông góc với răng số 7. Chiếc răng này mới mọc nhú lên cái chân răng. Mỗi khi em há miệng rất khó, miệng em bị sưng nhẹ. Em xin hỏi em có nên nhổ chiếc răng đó bây giờ không, đây là chiếc răng khôn đầu tiên mọc, mà nó bị mọc lệch vậy có phải những chiếc răng kia cũng mọc lệch không, nếu phải nhổ thì nên nhổ ở đâu để an toàn và tiết kiệm?

**NGUYỄN THỊ VI  
(Hà Giang)**

**BSCK II Tuyết Nga** trả lời: Răng khôn là răng mọc cuối cùng trên cung xương hàm, mỗi người có 4 răng khôn ở 4 góc hàm. Vì là răng mọc cuối cùng so với các răng khác nên răng khôn thường bị thiếu chỗ dẫn tới mọc lệch hoặc bị lợi trùm hoặc nằm ngầm trong xương hàm, những trường hợp này đều có thể tạo điều kiện thuận lợi cho vi khuẩn phát triển gây viêm nhiễm quanh răng khôn và sâu răng số 7 bên cạnh.

Răng khôn hàm dưới



Ảnh minh họa

thường mọc lệch về phía trước với góc nghiêng từ  $40^{\circ}$  -  $90^{\circ}$  so với trực của răng số 7 bên cạnh, răng khôn hàm trên thường lệch ra phía má (phía ngoài) dễ làm sang chấn phần má cạnh răng khôn và dễ sâu răng khôn trên do vệ sinh răng miệng ở vị trí này khó.

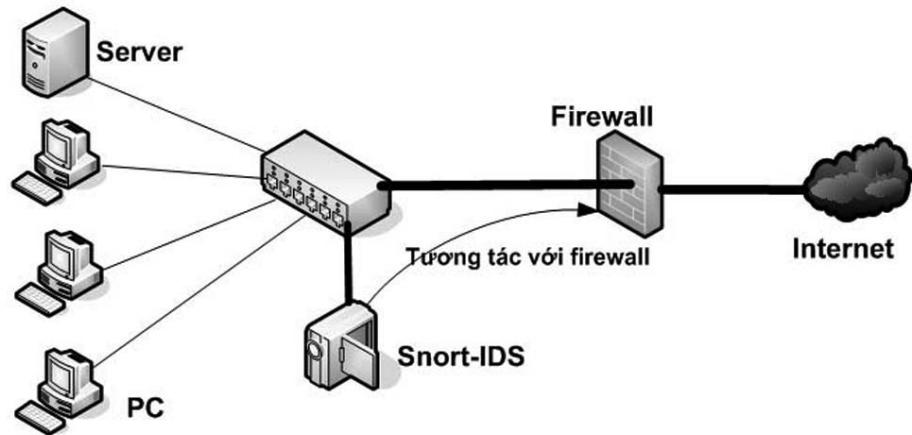
Tất cả các trường hợp bất thường trên đều sẽ gây viêm nhiễm tại chỗ vùng răng khôn sau đó lan rộng ra xung quanh. Những người có sức khoẻ tốt thì viêm nhiễm thường khu trú, khi sức khoẻ giảm sút và không điều trị kịp thời thì viêm nhiễm lan rộng có thể gây nhiễm khuẩn máu nguy hiểm đeán tính mạng.

Vì những lý do trên, tất cả các răng khôn mọc bất thường đều cần được nhổ, tuy nhiên thời điểm nhổ răng khôn cần được xem xét thực hiện vào lúc cơ thể khoẻ mạnh, không có các viêm nhiễm cấp tính, nếu có các bệnh tim mạch, huyết áp, tiểu đường hay bệnh máu thì phải có ý kiến của bác sĩ chuyên khoa trước khi nhổ răng.

Tốt nhất, bạn đến các phòng khám răng hàm mặt ở gần nơi bạn đang sinh sống. Nhổ răng chi phí cũng không nhiều quá nên bạn chỉ cần đến chỗ nào gần nhà, tiện nhất cho bạn.

**PV (ghi)**

# Kết hợp Snort và firewall để bảo vệ mạng LAN



Sơ đồ bảo vệ mạng LAN bằng Snort và firewall

**Hỏi:** Tôi được biết, Sở KH&CN Đồng Nai vừa cho ra mắt một giải pháp tích hợp giữa firewall và snort, một phần mềm nguồn mở được ứng dụng rộng rãi trên internet, nhằm giúp phát hiện và chống xâm nhập trái phép vào mạng nội bộ (mạng LAN). Vậy đề nghị Bản tin Phổ biến kiến thức giới thiệu cụ thể giải pháp này.

NGUYỄN QUÝNH ANH (Hải Dương)

**TS Phạm Văn Sáng, Chủ nhiệm đề tài** trả lời: Thông thường, để bảo vệ mạng LAN, người sử dụng thường đặt firewall (tường lửa) để kiểm soát các luồng giao dịch vào/ra mạng LAN. Tuy nhiên, firewall có nhược điểm chỉ kiểm soát được phần tiêu đề của gói tin mạng (IP header) mà không xem xét đến nội dung của gói tin, điều này khiến các hacker có thể dễ dàng xâm nhập bằng cách nhúng các tấn công vào dữ liệu của gói tin IP. Để kiểm soát nội dung của gói tin IP, các nhà quản trị mạng đã sử dụng hệ thống phát hiện xâm nhập (IDS) để kiểm soát nội dung của gói

tin IP. Tuy nhiên, hệ thống IDS này cũng chỉ có thể phát cảnh báo mà không ngăn chặn được tấn công.

Trước những bất cập này, giải pháp kết hợp giữa firewall với snort (bộ phần mềm mã nguồn mở giúp phát hiện và chống xâm nhập trái phép) như một hệ IDS. Theo đó, khi các luồng giao dịch vào/ra mạng LAN, snort sẽ đóng vai trò như một hàng rào, người đứng gác nhằm phát hiện sớm các cuộc xâm nhập trái phép. Khi snort phát hiện ra dấu hiệu của một cuộc tấn công, snort sẽ tương tác với firewall, ra lệnh cho firewall ngăn chặn luồng thông tin nguy hiểm này. Tuỳ theo yêu cầu mà firewall có thể đưa ra cảnh báo loại bỏ gói tin hoặc dừng phiên trao đổi dữ liệu.

Giải pháp tích hợp snort và firewall chỉ là một phần nhỏ trong hệ thống cổng an toàn thông tin cho mạng LAN mà Sở KH&CN Đồng Nai nghiên cứu.

**SƠN HÀ (ghi)**

# Tránh rò nước từ bàn là khi ủi quần áo

**Hỏi:** *Bàn là hơi nước thường bị rò nước khi là ủi quần áo. Nhờ Bản tin Phổ biến kiến thức tư vấn giúp chúng tôi cách khắc phục hiện tượng trên và cách bảo quản để tăng tuổi thọ cho bàn là hơi nước.*

NGUYỄN MINH TOAN  
(Võng Thị, Hà Nội)

**Anh Nguyễn Trọng Hiếu,** phụ trách Phòng Dịch vụ Tòa nhà - Khu căn hộ Mayfair Hà Nội trả lời: Sử dụng bàn là hơi nước cần chú ý một số điều như khi cho nước vào ngăn chứa, không để nước quá vạch chỉ định Max. Nếu có nước bị tràn ra mặt ngoài bàn là, cần lau khô, sạch trước khi cắm điện. Không cho bắt cứ một loại hóa chất tạo mùi thơm nào vào bình chứa nước, vì khi gặp nhiệt độ cao hóa chất sẽ ăn mòn các chi tiết bên trong bàn là. Lúc mới cắm điện cho bàn là, không nên vặn núm hơi ngay, mà hãy để mức 0 và đợi khoảng 3 - 5 phút, khi

mặt bàn là đủ nóng để nước bốc hơi mới tăng dần lượng thoát hơi - như vậy sẽ tránh được hiện tượng rỉ nước khi là.

Để tránh cho bàn là nhanh bị đóng cặn vôi thì tốt nhất là chỉ dùng nước tinh khiết hoặc nước đun sôi để là quần áo. Sau mỗi lần là ủi xong, bạn nên dốc hết nước trong bình chứa ra vì để nước đọng trong bình lâu cũng rất dễ tạo thành rêu và đóng cặn bám. Hãy lấy vải mềm lau sạch, từ tay cầm cho đến đê bàn là.

Sử dụng bàn là hơi nước cần chú ý thường xuyên vệ sinh bàn là để tránh cặn bám, với các bước sau: - Đổ đầy nước vào bình chứa và đê nút hơi nước ở số 0; - Cắm điện vào bàn là và vặn nút nhiệt ở mức nóng nhất đến khi rơ-le tự ngắt điện; - Vặn dần nút hơi lên vị trí cao nhất và để cho hơi xả đến khi bình nước trong bàn là cạn hết nước, cặn bám sẽ nhanh chóng biến mất.

TRỌNG LÊ (ghi)



Nên dùng nước đun sôi để là quần áo

## Giải đáp thắc mắc về vấn đề xã hội

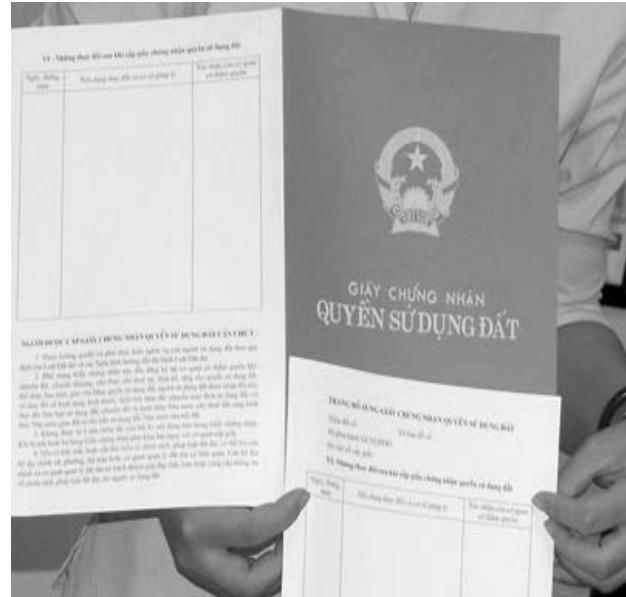
# Làm "sổ đỏ" phải nộp thuế theo thời điểm nào?

**Hỏi:** Năm 2000, tôi có mua lại một căn nhà một tầng mái bê tông (4m x 9m) trên mảnh đất có chiều ngang 4m dài 31m, tổng diện tích là 126m<sup>2</sup> (giấy tờ do xã cấp cho chủ cũ ngày 20/12/1986), phía sau là ao của phường quản lý. Tôi muốn làm sổ đỏ có được không (hồ sơ xin cấp tôi đã nộp cho phường năm 2005 phường trả lời là những hộ giáp hồ thì chưa làm được sổ đỏ, còn các hộ không liền hồ thì được cấp sổ đỏ rồi). Vậy khi được cấp sổ đỏ thì tôi phải nộp các khoản thuế theo thời điểm nào?

NGUYỄN VĂN LỰC  
(Phủ Lý, Hà Nam)

LS Dư Thị Thanh Hải

trả lời: Theo khoản 2, Điều 50 Luật Đất đai năm 2003, gia đình bạn đang sử dụng mảnh đất đã có giấy xác nhận của UBND xã mang tên người chủ cũ, khi mua bán 2 bên có giấy tờ về việc chuyển quyền sử dụng đất có chữ ký của các bên liên quan và khi bạn làm hồ sơ cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất mà được UBND xã, phường, thị



trấn xác nhận là đất không có tranh chấp thì bạn được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất đối với mảnh đất trên.

Theo Mục 1.1, Mục III thông tư số 95/2005/TT-BTC hướng dẫn thực hiện các quy định của pháp luật về lệ phí trước bạ. "Thời hạn phải kê khai lệ phí trước bạ với cơ quan Thuế chậm nhất là ba mươi (30) ngày...

Đối chiếu với trường hợp của bạn: Mảnh đất mà bạn mua từ năm 2000 chỉ có giấy xác nhận của xã đối với chủ cũ từ năm 1986 mà chưa có giấy chứng nhận quyền sử dụng đối với mảnh đất này. Vậy bạn phải nộp lệ phí trước bạ khi mảnh đất trên được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đúng tên bạn.

HỒNG ANH (ghi)